

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 626/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16, čl. 19 ods. 1, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 2 a 5 a čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 4 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) a ods. 2, 3 a 4, čl. 5 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 3, 4 a 5, čl. 13, čl. 15 a čl. 28 ods. 1 a 2 písm. b), c) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 31 S 129/2017 a jeho uzneseniami zo 14. mája 2018 a 6. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 19 ods. 1, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 2 a 5 a čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy, práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 2, čl. 3, čl. 4 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) a ods. 2, 3 a 4, čl. 5 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 3, 4 a 5, čl. 13, čl. 15 a čl. 28 ods. 1 a 2 písm. b), c) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 S 129/2017 (ďalej aj „napadnutý postup krajského súdu“) a jeho uzneseniami zo 14. mája 2018 a 6. augusta 2018.

2.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 31 S 129/2017 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia Centra právnej pomoci – Kancelárie Trenčín ako žalovaného č. KaTN/15936/2017 z 18. septembra 2017 a vrátenia veci žalovanému na nové prejednanie a rozhodnutie. Rozhodnutím č. KaTN/15936/2017 z 18. septembra 2017 žalovaný rozhodol o nepriznaní nároku sťažovateľovi ako žalobcovi na poskytovanie právnej pomoci.

2.2 Napadnutým uznesením zo 14. mája 2018 vydaným vyšším súdnym úradníkom krajský súd konanie vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ ako žalobca nezaplatil uložený súdny poplatok za podaný návrh na začatie konania, pri aplikácii § 14 v spojení s § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov zastavil.

2.3 Proti napadnutému uzneseniu zo 14. mája 2018 podal sťažovateľ v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením zo 6. augusta 2018 tak, že ju zamietol.

3. Sťažovateľ podanú sťažnosť podložil touto argumentáciou:

„Už aj z obsahu odôvodnenia v uznesení krajského súdu Žilina sp. zn. 31S 129/2017 zo dňa 06. 08.2018 (ako i z podanej sťažnosti žalobcu zo dňa 25.05.2018), je zrejmé, že súd koná a rozhoduje v rozpore, nielen s ustanoveniami čl.12 ods.1, ods.2, ods.4 a čl.2 ods.2, čl. 1, čl. 7 ods. 2 ods. 5, čl.46 ods.1 až 4, čl.47 ods.2, ods.3, čl. 141 ods. 1, čl.144 ods.1, čl. 145 ods. 4, Ústavy SR, čl.13, čl. 14 a čl. 6 ods.1. Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale aj s ustanoveniami § 2 ods. 3, ods. 4, § 30 ods. 2 písm. a, písm. e, písm. g, zákona č. 385/2000 Zb., ustanoveniami § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 - 4, § 166 ods. 1, správneho súdneho poriadku zákona č. 160/2015 Zb. v spojení s ustanoveniami čl. 2 ods. 1, ods. 2, čl. 3 ods. 1, čl. 6 ods. 2, § 254 ods. 1 a ďalšími civilného sporového poriadku, zákona č. 162/2015 Zb., pretože uvedené ustanovenia § 166 ods. 1 SSP a § 254 ods. 1 CSP, hovoria o priznaní oslobodenia od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery účastníka konania, ale absolútne nehovoria o pomeroch a oslobodení od súdneho poplatku zdravotne postihnutého účastníka konania v zmysle čl. 2, čl. 3 ods. a, b, d, e, f, čl. 4 ods. 1 písm. a až e, čl. 5 ods. 2, ods.3, čl. 12 ods. 3 až 5, čl. 13, čl. 15, čl. 33, ale hlavne čl. 28 ods. 1, ods. 2 písm. b, c, Dohovoru OSN o právach osôb zdravotne postihnutých. Pretože by inak zistil, že príjem dôchodkov žalobcu a jeho manželky v sume 855,30 eur, nepostačuje podľa rozpisu nákladov na zabezpečenie domácnosti zo dňa 6.11.2017, ani na tieto náklady, niežeby ešte na primeraní životnú úroveň podľa čl. 28 vyššie uvedeného Dohovoru OSN o právach osôb zdravotne postihnutých.

Súd pri svojom konaní a rozhodovaní, ignoroval taktiež aj Nálezy a rozhodnutia, či už Ústavného súdu, alebo Najvyšších súdov EU, dokonca aj s rozhodnutia samotných krajských súdov, ktorými bol sťažovateľ za takých istých sociálnych, majetkových a zdravotných podmienok od súdnych poplatkov oslobodený a boli rušené aj odmietavé rozhodnutia centier a ktorými je súd tiež viazaný - príloha 1. To znamená, že sa jedná o nerovnaké zaobchádzanie a diskrimináciu sťažovateľa, čo je neprípustné, navyše keď je ťažko zdravotne postihnutý a hrozí mu infarkt.“

4. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ základné právo [REDAKOVANÉ], zastavením konania a odmietnutím sťažnosti s nerešpektovaním jeho ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl. 1, čl. 7 ods. 2 ods. 5, čl.16. čl. 19 ods. 1, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47 ods.2, Ústavy SR, čl.3, čl.5 ods.1, čl. 13, čl.14, čl. 6 ods.1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl.1 ods. 1, ods.2, Protokolu č. 12 k tomuto Dohovoru a čl.2, čl. 3 ods. a, b, d, e, f, čl.4 ods. 1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.4, čl.5, ods. 2, ods. 3, čl. 12 ods.3 až 5, čl. 13, čl. 15, čl. 28 ods. 1 Ods. 2 písm. b, písm. c, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom Krajského súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 31S 129/2017 zo dňa 14.05.2018, porušené bolo.

2/ základné právo [REDAKOVANÉ], zastavením konania a odmietnutím sťažnosti s nerešpektovaním jeho ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl. 1, čl. 7 ods. 2, ods. 5, čl.16, čl. 19 ods. 1, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47 ods.2, Ústavy SR, čl.3, čl.5 ods.1, čl. 13, čl.14, čl. 6 ods.1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods.1, ods.2, Protokolu č. 12 k tomuto Dohovoru a čl.2, čl. 3 ods. a, b, d, e, f, čl.4 ods. 1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.4, čl.5, ods. 2, ods. 3, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15. čl. 28 ods. 1 Ods. 2 písm. b, písm. c, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. postupom Krajského súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 31S 129/2017 zo dňa 06.08.2018, porušené bolo.

3/ Ústavný súd Slovenskej republiky ruší Uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31S 129/2017 zo dňa 14.05.2018 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

4/ Ústavný súd Slovenskej republiky ruší Uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31S 129/2017 zo dňa 06.08.2018 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

5/ Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadostučinenie vo výške 1500 Eur (slovom Tisíc päťsto Eur), ktoré je Krajský súd Žilina povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6/ [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov spojených s týmto konaním v sume 20 eur.“

II.

5. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením zo 14. mája 2018

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

8. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

9. V danom prípade mal sťažovateľ k dispozícii opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje. Proti uzneseniu krajského súdu zo 14. mája 2018 vydanému vyšším súdnym úradníkom mohol sťažovateľ podať sťažnosť, o ktorej je oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zo 14. mája 2018 bola sťažovateľom podaná sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením zo 6. augusta 2018. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zo 14. mája 2018 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením zo 6. augusta 2018

10. V rámci predbežného prerokovania ústavný súd skúma, či sťažnosť obsahuje všeobecné, ako aj osobitné náležitosti ustanovené v § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde, a preskúmava tiež ďalšie okolnosti, ktoré by mohli byť dôvodom na jej odmietnutie, v tejto súvislosti okrem iného posudzuje, či sťažnosť bola podaná včas, t. j. v zákonom ustanovenej lehote.

11. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

12. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nie je možné zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

13. Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľa v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu zo 6. augusta 2018 nadobudlo právoplatnosť 13. augusta 2018, pričom sťažnosť bola sťažovateľom odoslaná na poštovú prepravu 15. októbra 2018, teda sťažovateľ podal sťažnosť zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

14. S poukazom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu zo 6. augusta 2018 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene

15. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti (priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie poznamenáva, že nepovažoval za potrebné sťažovateľa odkázať na Centrum právnej pomoci, v ktorého kompetencii je prípadné ustanovenie advokáta sťažovateľovi, pretože vzhľadom na charakter uplatňovaných námietok by jeho sťažnosť ani po prípadnom doplnení splnomocnenia na jeho právne zastupovanie v konaní pred ústavným súdom nebola spôsobilá na jej prijatie na ďalšie konanie, keďže ďalšiemu postupu ústavného súdu v konaní bránia neodstrániteľné procesné

prekážky (v časti oneskorené podanie sťažnosti a v časti nedostatok právomoci ústavného súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2018